

УДК 811.111'33

Лут К. А.

канд. філол. наук, доц. ЗНТУ

АБРЕВІАТУРИ ТА СКОРОЧЕННЯ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ БУДІВЕЛЬНИХ СТАНДАРТІВ

Будівельні стандарти – це документи, які забезпечують якість будівельних робіт, безпеку та комфорт майбутніх користувачів, а також регулюють відношення між виконавцями та замовниками будівельних послуг. Вони не є уніфікованими в різних державах, а мають відмінності, що склалися історично під впливом традицій, залежно від преференційних способів створення нових будівель, доступних матеріалів, понять комфорту та ін. Розбіжності в уявленні кінцевого результату будівництва спричиняють понятійну та термінологічну невідповідність будівельної термінології в різних культурах і, як наслідок, мовах.

Особливості досліджуваних текстів зумовлюються їх приналежністю до офіційно-ділового стилю. Наше дослідження присвячено вивченню лексичних одиниць характерних для документації, що покликана встановлювати вимоги щодо якості проведення будівельних та ремонтних робіт.

Було виявлено, що домінантною рисою досліджуваних текстів є наявність термінів, аббревіатур та клішованих утворень, що значно прискорює процес передачі інформації між фахівцями завдяки економії лексичних засобів. Однак, зазначені характеристики можуть становити труднощі при перекладі, оскільки існують розбіжності між стандартами, прийнятими у законодавствах різних країн і звичайний переклад без тлумачення певних вимог може спричинити значні непорозуміння між учасниками комунікації.

Основними видами скорочень, що живаються у текстах будівельних стандартів є ініціальні аббревіатури (буквені та звукові), складноскорочені слова, усічені слова та аббревіатури, що являють собою словесно-усічені утворення. Звичайно, існують і змішані типи аббревіації.

Найбільш поширеною групою скорочень є ініціальна аббревіація. Найчастіше вона використовується для позначення самих будівельних стандартів або організацій, що контролюють якість будівельних робіт. Наприклад:

AIA – a) *The American Institute of Architects* (Американський інститут архітекторів) or b) *American Insurance Association* (Американська страхова асоціація);

ANSI – *American National Standards Institute* (Американський національний інститут стандартів); BSMC – *Board for the Coordination of Model Codes* (Рада з координації типових стандартів);

ISO – *International Standards Organization* (Міжнародна організація зі стандартизації);

IPC – *International Plumbing Code* (Міжнародні норми й правила з водопостачання та каналізації будівель);

NCSBCS – *National Conference of States on Building Codes and Standards* (Національна конференція з уніфікації будівельних стандартів штатів);

IECC – *the International Energy Conservation Code* (Міжнародні норми енергозбереження);

2) частково скорочені: «Corp.» – *corporation*, «Mar.» – *March*, «Jan.» – *January*, «Nov.» – *November*, «ident.» – *identification*.

3) утворення змішаного типу: HUD Mobile Home Standards (HUD – *Housing and Urban Development*) – Стандарти Міністерства житлового будівництва стосовно житлових причепів;

EEA Agreement – *the Agreement on the European Economic Area* (Угода про європейський економічний простір (ЄЕП));

EEA measure – *a measure or decision taken by the Joint Committee under the EEA Agreement* (захід або рішення прийняте спільним комітетом у рамках Угоди про ЄЕП);

ICC Electrical Code (ICC – *International Code Council*) – Міжнародна Рада з електротехнічних норм і правил;

Ref. O.C.G.A. (усічення + ініціальна абревіація) – Див. Кодекс штату Джорджія з примітками.

Аналіз перекладу наведених скорочень показав, що ті, які функціонують у міжнародних будівельних нормах та стандартах, що використовуються в Україні, мають словникові відповідники в українській мові (н-д, ISO, EEA Agreement). Що стосується норм, прийнятих в інших країнах, які не застосовуються в нашій державі, то аббревіатури, репрезентовані в них, зазвичай таких відповідників не мають. Через що виникає необхідність використання перекладацьких трансформацій. Найбільш поширеними способами перекладу є описовий (EEA measure – *захід або рішення прийняте спільним комітетом у рамках Угоди про ЄЕП*), переклад повною формою словосполучення (O.C.G.A. – *Кодекс штату Джорджія з примітками*, EEA Agreement – *Угода про європейський економічний простір*).

Як бачимо, термінологічні скорочення є характерними, в основному, для багатокомпонентних термінів, їх використання сприяє економії лексичних засобів і прискоренню процесу передачі інформації. Під час перекладу треба звертати особливу увагу на омонімічні та полісемантичні скорочення і добирати адекватний відповідник залежно від контексту.